

Borsada Bilinçli Yatırım Stratejileri

Teknik Analiz, Temel Analiz ve
Takas Okuma Eğitimi

Arashan KOZA

Yatırım Danışmanı & Analist

✉ araskoza@gmail.com

Bilinçli Yatırım Kararları Almak Neden Önemli?

Borsada başarı, tesadüf değil, bilgi ve disiplinle kazanılır. Günümüzde yatırımcıların çoğu yeterli analiz bilgisi olmadan pozisyon alıyor. Sürdürülebilir portföy yönetimi için piyasa dinamiklerini bütüncül ele almak şarttır.

- **Temel Analiz:** Şirketin finansal sağlığını, sektördeki konumunu ve gerçek değerini belirler.
- **Teknik Analiz:** Geçmiş fiyat hareketleri ve hacim verileri ile trend zamanlamasını yakalamaya yardımcı olur.
- **Takas Analizi:** Büyük oyuncuların pozisyonlarını takip ederek piyasanın yönünü ortaya koyar.

SUNUMUN AMACI

Bu çalışma üç analiz yöntemini pratik ve anlaşılır örneklerle sunarak; veriye dayalı ve risk odaklı yatırım stratejileri geliştirmenize rehberlik etmeyi amaçlar.

Veriye dayalı analiz, başarının anahtarıdır.

Temel Analiz: Şirketin İç Değerini Keşfetmek

Temel analiz, bir şirketin finansal tablolarını, sektör dinamiklerini ve ekonomik koşulları inceleyerek "gerçek değerini" bulmayı hedefler.

1. Makroekonomik Analiz

Ülkenin genel ekonomik durumu, faiz oranları, enflasyon ve döviz kurları incelenir. Faiz artışı borçlanma maliyetlerini artırırken, büyüme dönemleri satışları destekler.

2. Sektör Analizi

Şirketin bulunduğu sektörün büyüme potansiyeli ve rekabet yapısı değerlendirilir. Teknoloji gibi hızlı büyüyen sektörler ile perakende gibi defansif sektörler ayrışır.

3. Şirket Analizi

Bilanço, gelir tablosu ve nakit akışları detaylıca incelenir. Kârlılık, borçluluk ve yönetim kalitesi bu aşamada belirleyicidir.

Kritik Finansal Göstergeler

F/K Oranı	Hisse fiyatının yıllık kazanç oranı.
PD/DD	Piyasa değerinin defter değerine oranı.
ROE (Özsermaye Kârlılığı)	Yatırımcının sermayesine ne kadar kâr üretildiği.
Temettü Verimi	Hisse başına ödenen kâr payı oranı.

Temel Analiz Örneği: Karşılaştırmalı Analiz

Gösterge	A Şirketi	B Şirketi
Hisse Fiyatı	100 TL	80 TL
Yıllık Kazanç (EPS)	10 TL	5 TL
F/K Oranı	10 (Ucuz)	16 (Pahalı)
ROE (Özsermaye Kârlılığı)	20%	15%
Borç / Özsermaye	0.5 (Güvenli)	1.2 (Riskli)
Temettü Verimi	3%	1%
Nakit Akış (Milyar TL)	5	2

Analiz Sonucu

A Şirketi, temel göstergeler açısından B Şirketine göre daha cazip bir yatırım fırsatı sunmaktadır.

Daha düşük F/K oranı ile "ucuz" fiyatlanmakta, yüksek ROE ile sermayeyi daha verimli kullanmakta ve düşük borç oranı ile finansal risklere karşı daha dirençli durmaktadır.

Karar: A Şirketi "AL" potansiyeli taşımaktadır.

Teknik Analiz: Fiyat Hareketlerini Okumak

"Piyasa her şeyi fiyatlar." Teknik analiz, tüm bilginin fiyata yansıdığı ve tarihin tekerrür ettiği varsayımına dayanır.

Yatırımcı psikolojisinin grafiklere yansması olan teknik analiz, doğru zamanlama (timing) için kritik bir araçtır.

↑ Destek ve Direnç

Fiyatın düşüşte zorlandığı "taban" (destek) ve yükselişte zorlandığı "tavan" (direnç) seviyeleridir. Bu seviyelerin kırılması, yeni bir hareketin habercisidir.

↗ Trendler

Piyanın genel yönüdür. "Trend senin dostundur" ilkesiyle, yükselen (boğa) veya düşen (ayı) trend yönünde işlem yapmak başarı şansını artırır.

↗ Hareketli Ortalamalar & Göstergeler

Fiyat gürültüsünü azaltan ortalamalar (50/200 GHO) ve momentumu ölçen osilatörler (RSI, MACD) alım-satım sinyalleri üretir.

Grafikler, piyasa psikolojisinin haritasıdır.

Teknik Analiz Pratiği: Grafik Paternleri

☞ Baş-Omuz (Head & Shoulders)

Yükseliş trendinin sonunu işaret eden güvenilir bir dönüş formasyonudur. Ortadaki tepe (baş), yanlardaki iki tepeden (omuzlar) daha yüksektir. Boyun çizgisi kırıldığında satış sinyali üretir.

▲ Çift Tepe (Double Top)

Fiyatın iki kez aynı zirve seviyesini deneyip geçemediğı durumdur. Bu seviye güçlü bir direnç haline gelir ve yükselişin sona erdiğini, düşüşün başlayabileceğini gösterir.

≡ Çift Dip (Double Bottom)

Çift tepenin tersidir. Fiyatın iki kez aynı dip seviyesinden dönmesi, düşüş trendinin bittiğini ve alıcıların güçlendiğini işaret eder.

▲ Üçgen Formasyonları

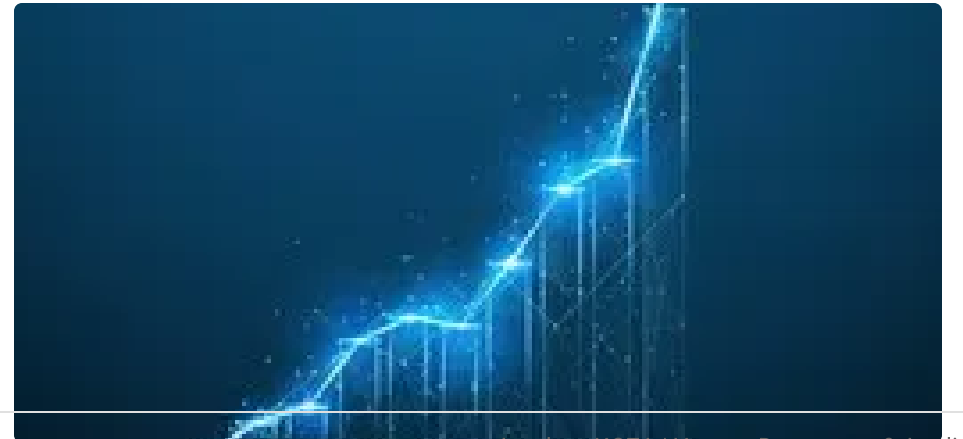
Fiyatların daralan bir aralıkta sıkıştığı dönemlerdir. Kırılma yönü (yukarı veya aşağı), yeni trendin yönünü belirler.

SENARYO: ÇİFT TEPE STRATEJİSİ

- Hisse 100 TL'den 120 TL'ye yükseldi (İlk Zirve).
- 110 TL'ye geri çekildi (Destek Oluşumu).
- Tekrar yükseldi ancak 115 TL'de kaldı (İkinci Tepe, 120 TL geçilemedi).

Karar: Fiyat 110 TL desteğini aşağı kırarsa formasyon onaylanır. Hedef fiyat 100 TL'dir.

Aksiyon: 110 TL altı kapanışta SATIŞ.

Takas Analizi: Piyasanın Gerçek Niyeti

Takas analizi, borsada işlem yapan aracı kurumların saklama bakiyelerindeki değişimleri inceleyerek, piyasanın gerçek yönünü anlamaya yardımcı olur. Hisse senedi piyasasında işlemler T+2 (işlemden 2 gün sonra) valörlü gerçekleştiği için, takas verileri mülkiyetin gerçek değişimini gösterir.

Aracı Kurum Dağılımı vs. Takas Analizi

Özellik	Aracı Kurum Dağılımı	Takas Analizi
Zaman	Günlük / Anlık	T+2 (2 Gün Gecikmeli)
Veri Tipi	İşlem Akışı (Flow)	Saklama Bakiyesi (Stock)
Odak	Kısa Vadeli Al-Sat	Orta/Uzun Vadeli Pozisyon
Soru	"Bugün kim işlem yaptı?"	"Malı kim topluyor?"

KRİTİK KAVRAM: VİRMAN

Büyük oyuncular genellikle izlerini gizlemek için bir kurumdan işlem yapıp, hisseleri başka bir kuruma virmanlarlar (transfer ederler). Aracı kurum dağılımında "satıcı" görünen bir kurum, takasta "alıcı" olarak karşınıza çıkabilir. Takas analizi bu illüzyonu çözer.

Takas Analizi Pratiği: Kurumsal Hareketleri Okuma

Senaryo: ABCD Hissesi 3 Aylık Takas Değişimi

Aracı Kurum	Ay 1	Ay 2	Ay 3	Trend
Garanti Yatırım	5 Milyon	8 Milyon	12 Milyon	↑ Güçlü Alış
İş Yatırım	3 Milyon	2 Milyon	1 Milyon	↓ Satış
Akbank Yatırım	2 Milyon	3 Milyon	4 Milyon	↑ Alış
Enpara	4 Milyon	4 Milyon	3 Milyon	↓ Satış

Veri Yorumlama

Garanti ve Akbank Yatırım'ın istikrarlı alımları (toplama), kurumsal yatırımcıların hissede uzun vadeli potansiyel gördüğüne işaret eder. Buna karşılık, İş Yatırım ve Enpara'nın satışları (dağıtım) karşılanmış ve fiyat %20 yükselmiştir.

PRATİK UYGULAMA

Güçlü kurumların (Garanti, Akbank gibi) net alıcı pozisyonunda olması, bireysel yatırımcı için bir "güven sinyali"dir. Ancak bu sinyal, mutlaka Temel ve Teknik analiz ile teyit edilmelidir.

Bilinçli Yatırımcı Olmak: Temel İlkeler

Portföy Çeşitlendirmesi

Tüm sermayeyi tek bir hisseye yatırmak yerine, farklı sektörlerle ve varlık sınıflarına dağıtarak riski minimize edin. (Örn: %30 Teknoloji, %30 Finans, %20 Enerji).

Risk Yönetimi (Stop-Loss)

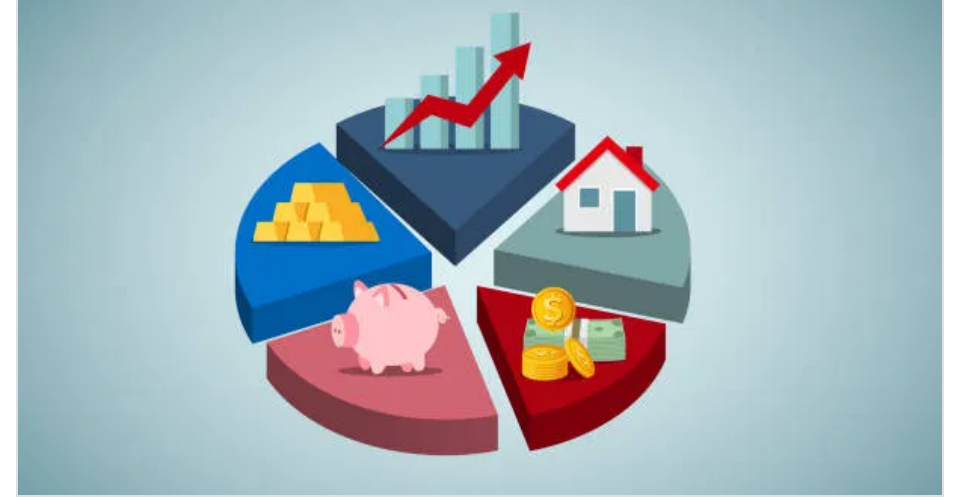
Her işlemde maksimum kaybınızı önceden belirleyin. Stop-loss emirleri kullanarak sermayenizi koruyun ve duygusal kararların önüne geçin.

Yatırım Psikolojisi

Piyasadaki korku ve açgözlülük dalgalarına kapılmayın. Stratejinize sadık kalın ve günlük fiyat hareketleriyle stres yaşamayın.

Uzun Vadeli Vizyon

Borsada gerçek servet, kısa vadeli al-sat işlemlerinden ziyade, doğru şirketlere yapılan uzun vadeli ve disiplinli yatırımlarla oluşur.

Diğer Kritik Noktalar

- Sürekli Öğrenme ve Gelişim
- Profesyonel Danışmanlık Alma
- Vergi ve Maliyet Planlaması

Bütünsel Yaklaşım: Üç Analizin Entegrasyonu

1 Temel Analiz (Filtreleme)

İlk adımda şirketin finansal sağlığı ve büyüme potansiyeli kontrol edilir. Şirket kârlı mı? Ucuz mu?

Soru: Bu şirkete ortak olmak mantıklı mı?

2 Takas Analizi (Teyit)

Kurumsal yatırımcıların ilgisi kontrol edilir. Büyük oyuncular (Fonlar, Bankalar) alım yapıyor mu?

Soru: Akıllı para bu hisseye giriyor mu?

3 Teknik Analiz (Zamanlama)

Alım için en uygun fiyat seviyesi belirlenir. Destek seviyeleri ve trend yönü incelenir.

Soru: Alım için doğru zaman şimdi mi?

Örnek Senaryo: XYZZ Hissesi

- ✓ **Temel:** F/K: 8.5 (Ucuz), ROE: %25 (Yüksek)
- ✓ **Takas:** Citibank ve Deutsche 3 aydır topluyor.
- ✓ **Teknik:** Fiyat 50 TL desteğinden döndü, RSI pozitif.

Sonuç:
GÜÇLÜ AL (STRONG BUY)

Yatırımcıların En Sık Yaptığı Hatalar

Analiz Yapmadan Yatırım (Tüyo)

Sosyal medya veya arkadaş tavsiyesiyle hisse almak.

Çözüm: Her zaman kendi temel ve teknik analizini yap.

Aşırı Kaldıraç Kullanımı

Hızlı zengin olma hayaliyle sermayeyi riske atmak.

Çözüm: Başlangıçta kaldıraçtan uzak dur, sermayeni koru.

Zarar Pozisyonunda Israr

"Nasılsa döner" umuduyla bekleyip zararı büyötmek.

Çözüm: İşleme girmeden önce Stop-Loss seviyeni belirle.

Yetersiz Çeşitlendirme

Tüm sermayeyi tek bir hisseye veya sektöre yatırmak.

Çözüm: Farklı sektörlerden dengeli bir portföy oluştur.

Duygusal Kararlar (FOMO)

Fiyat yükselirken korku ve açgözlülükle tepeden almak.

Çözüm: Stratejine sadık kal, piyasa gürültüsünü yoksay.

YATIRIM PSİKOLOJİSİ

"Borsada en büyük düşman piyasa değil, yatırımcının kendi duygularıdır." Disiplinli bir yatırımcı, planını piyasa kapalıyken yapar ve piyasa açıkken sadece uygular.

Bilinçli Yatırımcı Olmak İçin Sonraki Adımlar

Aksiyon Planı

1 Hemen Başlayın

Bugün bir hisse seçin ve temel analiz yapın (F/K, ROE, Borç).

2 Grafik Analizi Yapın

Destek, direnç ve trendleri belirleyerek teknik görünümü inceleyin.

3 Takas Verilerini İnceleyin

Kurumsal oyuncuların pozisyonlarını ve virman hareketlerini kontrol edin.

4 Portföy Oluşturun

3-5 farklı hisse ile çeşitlendirilmiş bir portföy kurun.

5 Risk Yönetimi Yapın

Her pozisyon için mutlaka stop-loss seviyesi belirleyin.

6 Sürekli Öğrenin

Piyasa dinamiktir; okumaya, izlemeye ve gelişmeye devam edin.

"Borsada hızlı zengin olmak mümkün değildir. Ancak, disiplinli ve bilinçli yatırımlarla, uzun vadede servet oluşturabilirsiniz."

Arashan KOZA

Yatırım Danışmanı & Analist

✉ araskoza@gmail.com

Yasal Uyarı: Bu sunumda yer alan bilgiler genel eğitim amaçlıdır ve yatırım tavsiyesi değildir. Yatırım kararları kişisel risk profilinize göre verilmelidir.